

Számunk az Oktatási Minisztérium támogatásával jelent meg.

A közölt írások nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

REFLEXIÓ

A GYERMEKVÉDELEMBEN DOLGOZÓKNAK SORSFORMÁLÓ EREJÜK VAN

GÁTI FERENC NYOLCVAN ÉVES

1986. június 23-a hétfőre esett. Reggel nyolckor felvételi bizottsági eligazításon kellett részt vennem a főiskolán. Késve érkeztem a gyermekvédelmi konferencia plenáris ülésére, amit az akkori Országos Pedagógiai Intézet (ma: Fasori Evangélikus Gimnázium) első emeleti dísztermében tartottak. Az épületben néma csönd és hatalmas tömeg fogadott, még a lépcsőfordulóban is álltak az emberek. A terembe természetesen lehetetlen volt bejutni. Nagy nehezen sikerült a nyitott ajtó közelébe kerülnöm, onnan hallgattam végig a szónokot.

Gáti Ferenc beszélt.

Korábban Járó Miklósné jóvoltából már olvashattam az OGYIT kiadásában megjelent beszédeit és előadásait, más írásait is ismertem, részem volt, hogy egy konferencián közösen vezettünk szekciót...
...Erről el kell mondanom, hogy egyrészt nagyon izgultam (meg akartam felelni neki), másrészt pedig, hogy az ilyen szekciók természete szerint – a meghirdetett témától függetlenül – egy órán keresztül mindenki arról beszélt, ami neki éppen akkor a legfontosabb volt. Kétségbeesetten jegyzeteltem és kerestem a rendezőelveket, kapaszkodókat az összefoglaláshoz. Gáti tanár úr a szünetben eltűnt. Hogy lesz ebből összefoglalás? A szünet végén aztán a Tanár úr visszajött és a témához kapcsolva, fejből, lendületes, rendszerezett beszédben foglalta össze az igencsak szerteágazó hozzászólásokat.

Kétségbeejtőnek éreztem a tapasztalatlanságomat.

Tudtam, hogy dinamikus szónok, kitűnő előadó, hatalmas tapasztalattal bíró rendszerező elme, ez az előadása mégis meglepett. Pontosan azokról a kérdésekről beszélt, amelyek engem is foglalkoztattak, és azt fogalmazta meg, amire én – akkor még – nem voltam képes. Próbáltam jegyzetelni és megjegyezni a szavait. Igen, gondoltam, ez az, erre érdemes feltennem az életemet. Hatalmas, elindító szakmai élmény volt.

Nem tudom, hogy a ma olvasójának mit nyújt az az előadás? („A gyermekvédelem fejlesztésével kapcsolatos megközelítések és gondolkodási sémák” címen a *Gyermek- és Ifjúságvédelem*, 6. évf. 1987.3. száma közölte.) Most, újraolvasva azt tapasztalom, hogy összerendezte a gondolkodásomat, programot

adott, ma is alapvetően ebben a gondolati rendszerben értelmezem szakmánk kérdéseit. Sok olyan mondatát ismerem fel, amit később a sajátomnak tudtam. Amiért Gáti tanár úrtól ezúton is elnézést kérek. Óriási szakmai tapasztalatát személyes életélményei alapozták meg. Házasságon kívül született. Nevelőszülőkhöz került, akik származásuk miatt meghaltak a második világháború poklában. Nyomdászínasként került kapcsolatba a lélektannal, konkrétan Ranschburg Pál munkáival. Később – már a világháború alatt – üldözött gyermekeket segített, amíg Borba került munkaszolgálatosként. Majd György Júlia intézeteiben dolgozott. Volt gyermekotthoni nevelő, ifjúságvédelmi felügyelő, pedagógiai lapszerkesztő, az Oktatási Minisztérium Gyermekvédelmi Osztályának helyettes vezetője, az OGYIT munkatársa, általános iskolai igazgató, egyetemi oktató.

Idézett, híres előadásában mondta: *„a gyermekvédelemben dolgozók nem csupán hatással vannak: sorsformáló erejük van. Olyan gondolati, erkölcsi közösséget alkotnak, amely vállalja az együttérzés a segítségre rászorulókkal.”*

Ezt a gondolatot ő a saját sorsának tapasztalataival hitelesítette, és munkásságában magas szakmai színvonalra emelte.

Bár 1975-ben nyugdíjba vonult, gyakran felkereste az OPI 1981-ben alakult Gyermek- és Ifjúságvédelmi, Felügyeleti és Továbbképzési Önálló Osztályát, és tanácsaival, véleményével, naprakész felkészültségével segítette munkánkat. A gyermekvédelem presztízsét a Magyar Pszichológiai Társaságban is igyekezett növelni. Témafelelősként tagja volt a Társadalmi Beilleszkedési Zavarok (TBZ) tárcaközi komplex kutatási főirány kutatócsoportjának. Nagyszámú ismeretterjesztő és tudományos írást közölt.

„Gyermek- ifjúságvédelmi alapismeretek” című jegyzetét az ELTE három kiadásban jelentette meg. Az 1990-es évek elején elfogyott. Gondot jelentett, hogy miből tanítsak. A jegyzetellátásért felelős kollégánk megkereste a Tanár urat, adjon engedélyt az utánnyomásra. Tőle tudom a választ: a jegyzet elavult, és ő már idős az átdolgozáshoz. A gyermekvédelem problémáit befolyásoló társadalmi környezet változásai, az

intézmények és a jogszabályok alakulása tényleg jelentős, de – innen üzenem: Tanár úr, a lényeg (sajnos) változatlan, és benne van a jegyzetben.

Mondják: élettapasztalatot nem lehet átadni. Talán igaz, hacsak nem az olyan hiteles személyiségek által, mint Gáti Ferenc.

Gáti Ferenc, a XX. Századi magyar gyermekvédelem köztünk élő nagyformátumú alakítója május 13-án volt nyolcvan éves.

Kedves Tanár úr! Bár már évek óta nem találkoztunk, higgye el, hogy gondolatai naponta velem vannak, és másfél évtizede igyekszem továbbadni a hallgatóimnak is!

Így, számtalan, a gyermekvédelemben dolgozó, Önt - talán - személyesen nem ismerő tanítványa is van, akiknek nevében köszönöm, hogy munkásságával, egész küzdelmes életével annyi gyermeket segített egy jobb, emberibb élethez, irányt és mértéket adott a munkánkhoz. Higgye el, a megváltozott körülmények között is segítségünkre van, és igyekszünk követni a tanítását.

Tisztelettel köszönti születésnapján,

Domszky András

Tájékoztató a Szülő-Suliról!

Egyesületünk, a Gordon Iskola azt a célt tűzte ki maga elé, hogy a következő generációk egészséges fejlődése érdekében szülőket, pedagógusokat megtanítsa azokra a dolgokra, amelyeket a mai életkörülmények között, a technika korában gyakran töredécszaládban felnövekedve nem tudnak természetes úton megtapasztalni, elsajátítani. Az elfelejtett, háttérbe szorult tudások egyike a fejlődő magzattal való készülés az ő életének is egyik meghatározó élményére, a szülésre. Feledésbe merült tudás a szülés, szülés természetes módja is. Ezek előhívására, felfrissítésére, megtanítására dolgoztunk ki egy programot várandós szülők számára.

A Franciaországban elindított vizuális és testélményen alapuló módszert Kelen professzor a várandósági helyzetre alkalmazza már több, mint egy évtizede Magyarországon is. A szülés élményét a párok egyre gyakrabban közösre tervezik, mert felismerik, hogy az mennyire meghatározó nemcsak az anya, hanem az apa és a baba életében is. A kurzus meglepő hatékonysága nagyrészt azzal magyarázható, hogy nem kerülünk olyan közel saját ösztönfejlődésük újra átéléséhez semmilyen más felnőtt korszakunkban, mint éppen a gyermekvárás élethelyzetben.

Mit nyer a szülő?

A születő család egymásra hangolódik
könnyebben átlátják a döntési helyzeteket
a családi együttműködés tudatosabb és hatékonyabb lesz

Tematika:

1. blokk:

- 9x3 óra
- filmek
- szerepjátékok
- beszélgetések
- relaxáció
- vendégünk, a gyerekorvos

2. blokk:

- 2x5 óra intimtorna: Gólyatréning
- a szülési izmok erősítése
- gátvédő vajúdatechnika
- gáti relaxáció
- egyénre szabott napi gyakorlási prog.

REFLEXIÓ

Főbb témák:

- emlékeink a méhen belüli életről
- az érintés
- a kötődés
- az elszakadás
- az egymásra figyelés
- a veszteség
- az újszülött fogadása
- fájdalom, félelem a fájdalomtól
- kommunikáció
- szülési élménybeszámolók

Hol találkozhat velünk?

Minden hónap utolsó keddjén délután
5 órától a Gordon Klubban (XI. ker.
Törökugrató utcai Játsszóház, a bölcsőde
mellett.)
Szívesen látunk minden érdeklődőt, a
gyereket tervezőket és a várandósokat is.
A játszóház ez idő alatt is működik.